

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έμπομπή διά
τήν 19 Μαρτίου 1972
ήμεραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ώραν: 20.30 - 21.00

Τήν έμπομπήν παρουσιάζουν
ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ
καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδά ή ΚΑΒΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

158 ~

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τήν προασμένη Κυριακή, αγαπητέ μου Δημήτρη, είχαμε μιλήσει για τις όμορφες γυναίκες της παλιάς 'Αθήνας και μου είχες υποσχεθεί ότι θα συνεχίζαμε και σήμερα τον κατάλογο της έμορφιάς.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ τό δίπλο μου στό είπα αυτό, γιατί οι όμορφιές στην παλιά 'Αθήνα, δέν ήτανε μετρημένες στά πέντε ή στά δέκα δάκτυλα αλλά διμοιρίες, λόχοι, τάγματα, συντάγματα όμορφιάς μέ την διευκρίνησι ότι κάθε μία είχε δική της όμορφιά, δικό της ύφος και ιδιαίτερη γοητεία.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Θυμάσαι μήπως και άλλα όνόματα από τον κατάλογο αυτόν της καλλονής ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν θυμάμαι ; Μπορούν ποτέ να ξεχαστούν αυτές οι γόησες που ξετρελαίνανε ντόπιους και ξένους ; 'Αρκεί να σου πω ότι ένα παριζιάνικο περιοδικό του 1916, ή περίφημη Βί Παριζιένν' έγραφε κάποτε : Παρατηρείται τελευταίως ιδιαίτερα προτίμησις των νεαρών μας διπλωματικών, να τοποθετηθούν στην Γαλλική Πρεσβεία ή τό Γενικό Προξενείο των 'Αθηνών. Καί γνωρίζετε για ποιόν λόγο ; 'Απ'όλες τις πρωτεύουσες του κόσμου ή 'Αθήνα διαθέτει τις όμορφότερες γυναίκες...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μόνον αυτό τό ~~εμφάνιση~~ σχόλιο του παριζιάνικου περιοδικού, είναι ένας τίτλος τιμής για τίς άθηναίτες... Πέρεις όμως τί ξέω ; Καί σήμερα υπάρχουν όμορφιές στην 'Αθήνα, μή μέσα στην πολυνοσμία, χάνονται καί δέν φαίνονται, δέν γίνονται θρύλος όπως...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως οί δύο κόρες του καθηγη του τής Γαλλικής Καραβέλλα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ήτανε όμορφες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όμορφες δέν θά πη τίποτε. "Ήτανε παραμυθένιες, γοητευτικές, νεράϊδες άληθινές, μέ κορμοστασιά καί παράστημα άρχαίες θεές, ύφος άμαζόνος καί μία μελαχροινή γλυκύτητα στό πρόσωπο πού μπορούσε νά κολάση καί τόν πιο σοβαρό χριστιανό... θυμῶμαι καλά ότι όπου έμφανιζόντουσαν οί δύο άδελφές Καραβέλλα, άκουγότανε ένας γενικός φίδυρος θαυμασμού : οί άδελφές Καραβέλλα οί άδελφές Καραβέλλα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τόσο όμορφες ήτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Η όμορφιά τους δέν περιγράφεται. Φαντάζομαι ότι σήμερα θά είναι δύο συμπαθητικές ήλικιωμένες κυρίες πού θά διατηροῦν πάντα τά Έχνη τής περασμένης όμορφιάς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ή όμορφιά, ή γυναικεία όμορφιά, ακολουθεῖ τόν φυσικό νόμο των λουλουδιών. "Ένα τριαντάφυλλο σάν μπουμπούκι είναι άσφαλώς ώρατο... όταν φουντώνει καί βρίσκειται στην άνθησί του είναι όμορφότερο... άνόμη καί όταν αρχίζει νά μαραίνεται καί νά φυλλορροή, πάλι διατηρεῖ μία γοητεία άληθινή...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πιάγνο, μέ έκπλήσσεις. Τί ποιητική διάθεση είναι αυτή ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αφοῦ μιλάμε για γυναικεία όμορφιά, ο παραλληλισμός μέ τά τριαντάφυλλα ήτανε πολύ φυσικός. "Ή όχι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έχεις πολύ δίκαιο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί έξω από τίς δεσποινίδες Καραβέλλα, θυμῶσαι μήπως καί άλλα όνόματα όμορφιάς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν "Αννα Βλαχάνη. Θεά πραγματική στήν κορμοστασιά καί στό πρόσωπο. Τήν οικειοκρούσαν ὅλοι οἱ ἄθηναῖοι. "Ἦτανε ἀνεψιά τοῦ κωμωδιογράφου Νικολάου Λάσκαρη κι' ἐκείνη, μ' ὄλο πού μποροῦσε νά παντρευτῆ τόν πλουσιώτερο ἄθηναῖο, προτίμησε νά πάρη τόν γυιό τοῦ Γεωργίου Σουρῆ, τόν κρίτωνα, γιατί τόν εἶχε ἀγαπήσει. Σκέφου ὅτι τήν εἶδα πρό καιροῦ, στό Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων μέ ὄμορφη σεβαστή δέσποινα μέ φανερά ἀνόμη τά ἔχνη νεανικῆς τῆς ἀδελφῆς της καλλονῆς.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Τόσο ὄμορφη ἦτανε ἡ "Αννα Βλαχάνη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τόσο ὄμορφη πού ὁ Ἄχιλλεύς Νέης ὁ περίφημος ἄθηναῖος ποιητής τῶν Ἀτρείδων πού ἐξυμνοῦσε τίς ἄθηναϊκές καλλονές τῆς εἶχε γράφει... Διάβασέ 'το ἐσύ Γιάγιο

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

"Αννα Βλαχάνη - Τόν νοῦ του χάνει - ὅστις τυγχάνει - νά σ' ἀπαντήση - καί τοῦ ἐπιτρέψῃς τήν ὄμορφιά σου - τήν ἀφεντιά σου - νά χαιρετίση... Πολύ τρελλός θά ἦτανε αὐτός ὁ ποιητής...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ὁ Νέης ; Θεοπάλαβος, μά τρελλός πρῶτος, ἄκακος καί ἡρεμὸς. Μοναδική του λόξα ἦτανε νά γράφῃ ποιήματα γιά τίς ὄμορφες τῆς Ἀθήνας κι' ἐφρόντιζε νά τό μαθαίνουν οἱ ἐνδιαφερόμενες γιά νά τόν προσκαλοῦν σέ ἀπογευματινές συγκεντρώσεις νά τά ἀπαγγέλη.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Πῶς ἦτανε σάν ἄνθρωπος αὐτός ὁ Νέης ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πολύ ψηλός καί πολύ ἀδύνατος, ὀστεώδης, μέ μεγάλα μαλλιά ἀναπεπταμένα, μιὰ πλατειά ρεμπούμπλια, γυαλιὰ μωπιτιά καί μιὰ γυρίζα μακρὰ ρεδιγγιότα πάντα ξεπούμπωτη πού ἀνέμιζε καθῶς ὁ ποιητής περνοῦσε στήν ὁδόν Σταδίου φουριόζος καί μέ μεγάλα βήματα... Νά φύγαμε ἀπό τίς ὄμορφες καί πέρασε στόν Ἄχιλλέα Νέη.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Ἀλήθεια, ἄλλες ὄμορφες δέν θυμᾶσαι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν θυμάμαι ; Ξεχνιούνται ποτέ οί. όμορφες γυναίκες άγαπη-
τέ μου Γιάγνο ; Μπορώ νά ξεχάσω τήν μοναχοκόρη του πλουσι-
ωτάτου καπετάνιου Δημητρακοπούλου από τήν Κωνσταντινού-
πολι τήν Σμαρώ Δημητρακοπούλου πού είναι σήμερα κυρία Σμαρώ
~~Δημητρακοπούλου~~ Άνεξ ίνη και διαβάζω συχνά τό βρομά της στις κοσμι-
κές στήλες. Εά τί όμορφη πού ήτανε ή Σμαρώ. Βασίλισσα πραγ-
ματική περήφανη και άκατάδεκτη... Τό σπίτι του Άλέξανδρου
Δημητρακοπούλου, στην γωνία ~~Πατησίων~~ Πατησίων και Κεΰδεν
είναι από τά λίγα άρχοντικά πού δέν τό κατεδάφισε ή μανία
της πολυκατοικίας μά στέκεται πάντα στην θέσι του σαν μνη-
μετο της παληάς ά ηναϊκής δόξας.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Είπες στην γωνία Πατησίων και Κεΰδεν ; Θα περάσω νά τό ιδώ
γιατί μου κέντησες τήν περιέργεια. Όμως νομίζω ότι μπορού-
με νά διακρίψωμε λίγο τήν παρέλασι της όμορφιάς, μέ κανένα
παληό τραγούδι. Και ξέρεις ποιό προτείνω νά μάς πη ή
Κλειώ ; Τήν πρώτη θεατρική ρομάντζα πού άκούστηκε στην Ά-
θήνα στά 1894 από ένα Ισπανικό θίασο επίθεωρήσεως, τό
πανελλήνιο πλέον ; Βλέπω στον ούρανό.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Μέ συνοδεία πιάνου)

"Όταν ό ναύτης - μέσ' τήν γαλήνη
θυμάται εκείνη - πού έχει μείνει
στό άκρογιάλι - τό πατριό του
μέ τί καημό του - της τραγουδά...

Βλέπω στον ούρανό - τ'άστρο τό φωτεινό
ό ναύτης οδηγεί - τή βάρια του στη γη
βόηθε τον παναγιά - νά 'χη καλά πανιά
νά φτάση στην στερηά - νά βρη παρηγορι

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας αφήσωμε τον ούρανό και τήν θάλασσα και τό άκρογιάλι του
ναύτη, νά ξαναγυρίσωμε στην πεζή μας Άθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Πού δέν ήτανε και τόσο πεζή όπως φαίνεται από τά ποιήματα του
Νέη για τίς όμορφες της Άθήνας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τά ποιήματα του Νέη ήτανε άνευδιήγητα. Μόλις έβλεπε καμμιά
όμορφη, καθότανε άμέσως νά της γράφη στίχους. Ήτανε τότε
μέσα στις όμορφες της Άθήνας και ή ήθοποιός φωτεινή Λούη...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ξέρω για ποιάν λές : Τήν ἀδελφή τῆς Μαρίας Κοτοπούλη. ~~Καλαμά~~
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ἦτανε τόσο ὁμορφη :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλλονή. "Ἐγραφε καί γι' αὐτήν. Ὅριστε, διάβασε ἐδῶ τούς στί-
χους τοῦ Νέη για τήν καλή μου φίλη τήν Φωτεινή Λούη. Ἐλπίζω
νά τούς ἀκούσῃ καί ἡ Ἰόια καί νά τούς θυμηθῇ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάζει) Ἡ ὁμορφιά σου τόν καθένα συγκινεῖ
ὦ ἔρασμα Λούη Φωτεινή
καί λέει ὅποιος σέ βλέπει, Φωτεινή Λούη
ἀκτίς ἡλίου φωτεινή σέ περιλούει
μά ἐσύ τόν ἔρωτα τόν ἔχεις εἰς τόν οἶκον σου
καί ἀγαπᾷς τόν Λουδοβίκον σου...
- Κι' αὐτός ὁ Λουδοβίκος ποιός ἦτανε :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ σύζυγος τῆς Φωτεινῆς, ὁ λαμπρός δραματικός ἠθοποιός Λουδο-
δοβίκος Λούης.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐῖχε καμμιά σχέσι μέ τόν γνωστό παραθωνοδρόμο τόν Σπύρο Λούη;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁχι, ὁ Σπύρος Λούης ὁ πρῶτος Ἕλληνας Ὀλυμπιονίκης στόν Παρα-
θώνθο δρόμο, ἦτανε μαρουσιώτης, ἐνῶ ὁ Λουδοβίκος Λούης ἦτανε
γαλλικῆς καταγωγῆς, γυιός ἐνός γάλλου ἀξιωματικοῦ πού ὑπηρε-
τοῦσε στόν ἑλληνικό στρατό. Καμμιά σχέσι λοιπόν. Καί προχωροῦ-
με στίς ὁμορφες τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Νά ἄλλη μία : Ἡ Ναυσιανᾶ
Βάλβη, κόρη ἀνωτάτου δημοσίου ὑπαλλήλου πού βγῆκε στό θέατρο
στά 1917. Κι' αὐτή φηλή κι' αὐτή ὁμορφη κι' αὐτή ἐκπληκτικῆ.
Λίγο καιρό ἔπαιξε στό θέατρο καί ὕστερα παντρεύτηκα καί ἀπο-
σύρθηκε ἀπό τήν σκηνή. Ὅμως πρέπει νά σοῦ διευκτινήσω κάτι.
Μή νομίζεις ὅτι ὅλες αὐτές οἱ καλλονές κυκλοφοροῦσανε στούς
δρόμους... "Α ὄχι. Θά ἔπρεπε νά πᾶς νά τίς συναντήσῃς στό
κοσμικώτατο κέντρο τοῦ Χρυσάκη, στήν πλατεῖα Συντάγματος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί ἦτανε αὐτό τό κέντρο τοῦ Χρυσάκη : Ζαχαροπλαστεῖο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α ὄχι. Ἦτανε αἶθουσα για τσαῖ. Τῆ ρούμ, ὅπως ἔλεγε καί ἡ
πινακίδα του στήν πόρτα. Τῆ Ρούμ Χρυσάκης.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μοῦ εἶχες πεῖ κάποτε γιά ἕναν χρυσάκη πού εἶχε βουστάσιο καί ἦτανε ὁ πλιό φημισμένος γαλακτοπώλης τῆς Ἀθήνας

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο πού τό θυμᾶσαι. Αὐτός ἦτανε πού εἶχε καί τό τεῖοποτεῖον. Ἦτανε τό πλιό κοσμικό κέντρο τῆς Ἀθήνας, γιά τήν ἀνώτερη κοινωνική τάξι. Οἱ κομψές καί πλούσιες ἀθηναῖες, ἐκεῖ δίνανε τὰ κοσμικά βαντεβοῦ τους γιά τσαΐ. Καί δέν ἦτανε τό τῆ ρούμ τοῦ χρυσάκη αἰθουσα ζαχαροπλαστείου νά ποῦμε, ἀλλά μικρές αἰθουσες ἐντίμ, ὅπου οἱ ἀθηναῖες παίρνανε τό τσαΐ τους σάν νά βρισκόντουσαν στό σπίτι τους, κάθε μιὰ μέ τήν διηή της συντροφιά.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν ἦτανε ἄσχημο αὐτό τό σύστημα. ~~Ἦτανε~~ Ἦτανε νά ποῦμε σάν οἰκογενειακό ἐκτός τοῦ σπιτιοῦ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς. Αὐο ἦτανε οἱ μεγάλοι γαλακτοπῶλες, οἱ βουστασιάρχαι τῆς παλιᾶς Ἀθήνας, ὁ χρυσάκης πού ἀναφέραμε τώρα καί ὁ Μπερνίτσας πού εἶχε κι' αὐτός ζαχαροπλαστεῖο στήν γωνία Πατησίων καί Πανεπιστημίου, ἐκεῖ ὅπου σήμερα βρίσκεται τό κατάστημα τοῦ καφέ Μπράβο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νομίζω ὅτι αὐτοί οἱ δύο γαλακτοπῶλες ἦτανε καί καινοτόμοι στήν διανομή τοῦ γάλατος στά σπίτια, ἢ δέν θυμᾶμαι καλά ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως ἦτανε καινοτόμοι, διότι ἕως τότε καί ἀργότερα ἀκόμη τό γάλα στά σπίτια τό μοίραζαν οἱ κατσιμάδες πού γυρίζανε μέ τίς κασίκες τους στούς δρόμους ὄχι μόνο τοὺς συνοικιακοὺς, μά καί τοὺς πλιό κεντρικοὺς.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν ὑπῆρχε κίνησις αὐτοκινήτων στούς δρόμους, δέν ὑπῆρχαν παρά λίγα ἀμάξια μέ ἄλογα στήν Ἀθήνα καί οἱ κασίκες γυρίζανε μέ τόν κασιμά τους ἀπό σπίτι σέ σπίτι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μάλιστα ὁ κασιμάς διαλαλοῦσε ἢ Γάλα, φρέσκο γάλα... Κι' ἐβγαίνε στήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ἢ καμαριέρα τῆς ἀθηναῖας μέ τό κατσαρολάκι της καί ὁ κασιμάς ἔρμεγε τήν κασίκα του μπροστά της. Σιγά σιγά τὰ πράγματα ἀλλάξανε...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Τό ξέρω. Οί δύο καινούργιοι γαλακτοπώλες τῆς Ἀθήνας, ὁ Μπερνίτσας καί ὁ Χρυσάκης, ἱδρυσαν βουστάσια μέ αγελάδες, ὁ ἕνας, ὁ Μπερνίτσας στήν ὁδόν Ἡλείου καί Μιχαηλ Βόδα καί ὁ Χρυσάκης στήν ὁδόν Ἡρώδου Ἀττικοῦ, πίσω ἀπό τό Ζάππειο, ἀπέναντι στό Στάδιο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Στό μέρος ἐκεῖνο πού καί σήμερα ἀκόμη λέγεται : Ἀγελάδες. Αὐτοί λοιπόν οἱ δύο ἀγελαδοτρόφοι, μοιράζανε τό γάλα μέ καρτοσάνια στά σπίτια. Μικρά καρτοσάνια μέ δύο τροχούς καί ἕνα ἄλογο. Στό καρτοσάνι ἦτανε τοποθετημένες δύο μεγάλες καρδάρες μέ βρῦσες καί κατέβαινε ὁ ὁδηγός τοῦ ἀμαξιοῦ μπροστά στό σπίτι, ἄνοιγε τό βρυσάνι του καί γέμιζε μέ γάλα τό καρτοσάνι τῆς πελάτισσας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Φυσικά οἱ καρτοσάνια βρεθῆσαν σέ μειονεκτική θέσι καί γιὰ ν' ἀντιδράσουν ἔρχισαν νά διαδίδουν πολλά πράγματα, ὅτι λόγου χάριν τό γάλα πού ἦτανε στίς καρδάρες τοῦ ἀμαξιοῦ, ἦτανε νερωμένο... ἐνῶ τό δικό τους, ἦτανε ἀνόθευτο ἀφοῦ ἀρμέγανε τίς καρτοσάνιες μπροστά στόν πελάτη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Οἱ καινοτόμοι γαλακτοπώλες ἔκαναν τήν ἀντεπίθεσι τους : Τά ξέρομε τά κόλπα, λέγανε, τά κόλπα τῶν καρτοσάνιων. Ἀρμέγουμε βέβαια τίς καρτοσάνιες μπροστά τίς πελάτισσες, μέ τήν ὥρα πού ὁ καρτοσάνι σιῦβει ν' ἀρμέξει τήν καρτοσάνια του, ἔχει ἕνα μπουκαλάκι νερό στήν ἐσωτερική τσέπη τοῦ σακακιῦ του καί ρίχνει λίγο νερό στό δοχεῖο τῆς ὀκλῆς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ὅμως μ' αὐτήν τήν διαμάχη, οἱ καρτοσάνια ἔρχισαν νά περιορίζωνται, ἕως ὅτου ἱδρῦθησαν οἱ μεγάλες ἐταιρεῖες τοῦ γάλακτος πού ἔφεραν ἀπό τό ἐξωτερικό τό σύστημα τοῦ παστεριωμένου γάλακτος στά μπουκαλάκια...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καί ἡσυχάσαμε καί ἀπό τίς καρτοσάνιες στούς δρόμους καί ἀπό τά βουστάσια στά κεντρικώτερα σημεῖα τῆς Ἀθήνας. Ὅμως αὐτοί οἱ δύο γαλακτοπώλες, ὁ Χρυσάκης καί ὁ Μπερνίτσας ἔχουνε μείνει

ὀνομαστοί στήν Ἀθήνα, ὁ πρῶτος γιά τό τεῖοποτεῖο του καί ὁ
 δεύτερος, ὁ Μπερνίτσας γιά τήν κλασσική του μουγάτσα πού ἦτανε
 ξακουσμένη : Μουγάτσα τοῦ Μπερνίτσα...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Βίδες ὅμως τί παράδοξη πού εἶναι μιᾶ κουβέντα ; Σεμνήσαμε ἀπό
 τίς ὀμορφες τῆς Ἀθήνας καί καταλήξαμε στίς ἀγελάδες καί τίς
 κατσίκες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐχει κι' αὐτό μιᾶ ἐξήγησι μᾶ θά τήν ποῦμε ἀργότερα ἀφοῦ πρῶτα
 μᾶς θυμίση ἡ κλειψὶ κανένα παλαιό τραγοῦδι.

ΓΚΛΕΙΣ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μοῦ εἶπες - σοῦ εἶπα...

Κ·τ·λ· Κ·τ·λ·

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοῦ ὀφείλω Γιάγκο τήν ἐξήγησι πού σοῦ ὑποσχέθηκα. Λέγαμε ὅτι
 στήν παλιὰ Ἀθήνα, ὑπῆρχανε μερικῆς ξεχωριστές ὀμορφιές ἐνῶ
 σήμερα δέν ἔχομε τέτοιες διακρίσεις. Ξέρεις γιατί ;

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Θά σοῦ φανῆ παράξενο ἔν σοῦ πῶ ὅτι ξέρω... Ὁ λόγος εἶναι
 ἀπλούστατος. Τότε ἡ ὀμορφιά, ἡ πραγματική καλλονή ἦτανε φυσική.
 Οἱ ὀμορφες ἦτανε ὀμορφες καί οἱ ἄσχημες μένανε ἄσχημες. Σήμερα
 τέτοιες διαφορές δέν ὑπάρχουν. Σήμερα ὅλες εἶναι ὀμορφες καί
 οἱ ὀμορφες καί οἱ ἄσχημες, γιατί ἡ ὀμορφιά εἶναι βιομη-
 χανοποιημένη... Μέ καταλαβαίνεις τί λέω ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέ καταλαβαίνω καί ἐπιπροστίθω. Μᾶς ἔχει χαντακώσει ἡ βιομηχανία.
 Σήμερα τά φεύτικα κοσμήματα ἀμιλλῶνται τά ἀληθινά... οἱ φεύ-
 τικες γοῦνες τολμοῦν καί παραβάλλονται μέ γνήσεις... καί ἡ φεύ-
 τικὴ ὀμορφιά, ἀμιλλᾶται τήν πραγματική. Σέ χρόνια παλαιότερα
 δέν ὑπῆρχε οὔτε ἕνα ἰνστιτούτο αἰσθητικῆς ἢ καλλονῆς στήν
 Ἀθήνα...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἐνῶ σήμερα σέ κάθε ὁδὸ, σέ κάθε στενό καί σοκάκι, βρίσκεις
 κι' ἕνα ἰνστιτούτο καλλονῆς καί αἰσθητικῆς, ὅπου πηγαίνουν οἱ
 ἀδικημένες ἀπό τήν φύσι γιά νά φαίνωνται ὀμορφες, μᾶ πηγαίνουν
 καί οἱ φυσικά ὀμορφες γιά νά μὴν ὑστερήσουν ἀπό τίς ἄλλες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σ' αυτό έχεις απόλυτα δίκαιο Γιάννο. Στα παλιά χρόνια κάτι που άσχημιζε μία γυναίκα, τήν άσχημιζε σε όλη της τήν ζωή. Στην συγχρονη εποχή μας τό όμορφο χάθηκε, άφου τό άσχημο γίνεται όμορφο. Πάρε παράδειγμα τά παλιά τραγούδια, "Όλα έπευθύνονται σε μία όμορφιά που τήν έξυμνουν, ένω σήμερα στό ένα τραγούδι έξυμνείται τό κουτούκι του 'Αποστόλη, στό άλλο κάποιος μας είδοποιεί ότι θά πουλήση τό ρολόϊ για νά πάρη κομπολόϊ και στό τρίτο βρίσκειται κάποιος που νά γκρι- νιάζη : Βρέ πώς καταντήσαμε λοχία...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ένω στά παλιά τραγούδια, όπως τό Σόλε μίο, ή λ ι ο τήν άποκαλοϋσε τήν αγαπημένη του ο τραγουδιστής...

ΚΑΡΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μαυράν κι' άν είσαι...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις λοιπόν Γιάννο τήν διαφορά της εποχής μας από τήν πα- λιά εποχή ; Κλαίει και όδύρβεται ο κανταδόρος γιατί ή αγαπη- μένητου είναι μακράν... ένω σήμερα τέτοιο πράγμα δέν μπορεί νά συμβή.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Όχι βέβαια, γιατί όσο μαυράν κι' άν είναι ή δουλτσινέα του, ο έρωτευμένος βαβαλιεύει ένα αεροπλάνο και σε μία ώρα βρί- σκεται κοντά της, στό πλευρό της, στην άγκαλιά της. 'Η έπι- στήμη έξεμηδένισε τά πάντα. 'Εξεμηδένισε τόν έρωτα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως κατήργησε τήν όμορφιά. Ξέρεις ότι σε χρόνια παλαιότε- ρα ή μεγάλη μας ήθοποιός Κυβέλη, θαυμαζότανε και για τήν δραματική της τέχνη μά επίσης για τήν καταπληκτική της όμορ- φιά ;

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Πά βέβαια, τό έχω άκούσει αυτό. Όμως μία και μιλήσαμε για τίς άθηναϊκές καλλονές του 1900, νομίζω πώς έχομε υποχρέωσι νά πάμε και λίγο πιο-πίσω, πιο παλιά, τότε που όσοι ξένοι έρχόντουσαν στην 'Αθήνα, μαγευόντουσαν από τίς άθηναϊκές καλλονές ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά τότε πρέπει νά ανατρέξωμε στήν Θηρεσία Μακρή, τήν περίφημη γιά τήν καλλονή της Τερέζα πού ἔμεινε ἱστορικά μέ τό ὄνομα : Κόρη τῶν Ἀθηνῶν.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ζωή μου σ' ἀγαπῶ... τῆς ἔγραψε ὁ λόρδος Μπαΐρον στό περιλάλητο ποίημά του γι' αὐτήν...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τήν παντρεύτηκε ἄλλος ἔγγλέζος ἀργότερα, ὁ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας Μπλάι. Μά ἡ παράδοσις ἀναφέρει κι' ἄλλες καλλονές. Ἡ Ρόζα Μπότσαρη, ἡ Ἐλένη Γεωργαντιᾶ, ἡ ^{Ζωή} ~~Καλλιόπη~~ Μαυροκορδάτου, ὀμορφιές ἀληθινές χωρίς καμμιάν ἐπέμβασι, χωρίς φεύτινες βλεφαρίδες...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χωρίς πομπινάδια καί ρούζ στά χεῖλη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρίς ρίμμελ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χωρίς χειρουργικῆς ἐπεμβάσεις στίς μύτες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρίς ἀποτρίχωση στά ἀνεπιθύμητα μουστάκια...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χωρίς τσιμπιδάνια στά φρύδια, μέ φρύδια γαϊτάνια παινεμένα ὅπως λέει κάποιος παλιός ποιητής
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρίς κρέμες καί λουσιόν, χωρίς ἀποσμητιά,
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χωρίς κραγιόνια γιά τά μάτια καί βουρτσάνια
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅπως ἡ Φωτεινή Μαυρομιχάλη, οἱ ἀδελφές Λιανοσταφίδα πού εἶχανε πρελλάνει ντόπιους καί ξένους γιά νά καταλήξωμε στήν κόρη ἑνός ἀξιωματικοῦ τοῦ Ἀλαμάνου, τήν Ἀσπασία Ἀλαμάνου πού ἔγινε μέ τόν γάμο της Ἀσπασία Δοντιᾶ καί ἡ ὀμορφιά της ἡ φήμη τῆς ὀμορφιάς της, πέρασε τά ὅρια τῆς Ἑλλάδος καί συνεκίνησε τοὺς ξένους ζωγράφους...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μή μοῦ πῆς ὅτι ἦρθε ζωγράφος ἀπό τό ἔξωτερικό γιά νά κάνη τό πορτραῖτο τῆς Ἀσπασίας Δοντιᾶ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι μόνο ἦρθε, μά τό πορτραῖτο της αὐτό δημοσιεύθηκε στά 1840 σέ ἀγγλικῆς ἔφημερίδες καί περιοδικά μέ τήν ὑποσημείωση : Ἡ κυρία Ἀσπασία Δοντιᾶ, στήν πρωτεύουσα τοῦ νέου κράτους πού ἀποδεικνύει ὅτι ἡ κλασσική ὀμορφιά δέν ἔχει σβήσει.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αυτό ή κάτι παρόμοιο έχει γράψει και ο βασιληάς της Βαυαρίας Λουδοβίκος που ήρθε στην Αθήνα στα 1835, δηλαδή ένα χρόνο αφού ή Αθήνα είχε γίνει πρωτεύουσα του νέου ελληνικού κράτους. Και έγραφε στα απομνημονεύματά του ο Λουδοβίκος :

" "Ε, εινα κατάπληκτος από τήν αφθονίαν των ωραίων γυναικῶν στάς Αθήνας, αίτινες ένδυμίζουσι τούς άμικεστέρους τύπους τής κλασσικής άρχαιότητος... "

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " Έχουμε και μιá άλλη γραπτή μαρτυρία για τις όμορφιές τής Αθήνας στην εποχή του Όθωνος. Μέ τήν αντιβασιλεία είχανε έρθει στην Αθήνα και οι τρεις κόρες του βαυαρού " Αρμασπεργκ που ήτανε άληθινά όμορφες. Μά έγραφε τότε ένας λαϊκός σατυρικός ποιητής :

Και οι τρεις οι βαυαρέζς, μ' όποια άν έχουν φορεσιά
χάνουν μπρός τις άθηναίες και δέν πιάνουν χαρτωσιά...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά και ή Έδρα ή βασίλισσα Αμαλία, που ήτανε πραγματικά όμορφη, έπίστευε ότι τήν γυναικεία χάρι στίς Αθηναίες τήν δίνει τό φέσι μέ τήν μαύρη μεταξωτή φούντα και φρόντισε νά έμφανίζεσαι και αυτή μέ ντόπια ένδυμασία και φέσι στό κεφάλι της.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και τότε τραγουδοούσαν οι άθηναίο είρωνικά στα γλέντια τους :

Και τό κόκκινό σου φέσι
πρόσεξέ 'το μή σοθ πέση...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νομίζω ότι άρκετά είπαμε και άπόφε άγαπητέ μου Δημήτρη και πρέπει νά κλείσωμε τήν συνάντησί μας μ' ένα εϋθυμο παλαιό τραγουδάκι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) θέλεις δέν θέλεις βρέμικρό...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.